

Các biện pháp tăng cường quản lý hoạt động thanh tra chuyên môn tại Trường Đại học Đồng Tháp

Nguyễn Phan Minh Trung*, Trần Ngọc Thuận*

*Trường Đại học Đồng Tháp

Received: 08/04/2024; Accepted: 16/04/2024; Published: 26/4/2024

Abstract: “Dong Thap University’s mission is to train highly qualified, multi-disciplinary human resources, in which educational science and teacher training are the core; scientific research and provision of community services; contributing to socio-economic development in the Mekong Delta and the whole country. Accordingly, strengthening the management of professional inspection activities at schools is an urgent issue. The study focuses on analyzing the current status of inspection results at schools over recent school years. In order to find out the existing limitations, as a basis for proposing a number of measures to manage professional inspection activities, contributing to improving the quality and efficiency of professional inspection work in particular; the quality of operations. training at Dong Thap University in general.”

Keywords: Inspection, Professional Inspection, Dong Thap University

1. Đặt vấn đề

Thực tiễn hoạt động thanh tra giáo dục nói chung và hoạt động thanh tra chuyên môn nói riêng ở Trường Đại học Đồng Tháp trong những năm qua có những chuyển biến tích cực và đạt hiệu quả cao, đóng góp vào việc nâng cao hiệu quả quản lý. Lãnh đạo Nhà trường xác định rõ mục tiêu và trách nhiệm, không ngừng nâng cao hiệu quả hoạt động và quản lý trong hoạt động thanh tra, kiểm tra nhằm nâng cao chất lượng giáo dục và đào tạo, góp phần đổi mới công tác quản lý giáo dục. Bài viết tập trung phân tích những ưu điểm cũng như những hạn chế tồn tại làm cơ sở đề xuất một số biện pháp tăng cường quản lý hoạt động thanh tra chuyên môn tại trường Đại học Đồng Tháp, góp phần nâng cao chất lượng hoạt động thanh tra, nâng cao chất lượng đào tạo tại trường trong giai đoạn hiện nay.

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Thực trạng vấn đề nghiên cứu

2.1.1. Những ưu điểm

Hoạt động thanh tra chuyên môn đã tạo được sự chuyển biến mạnh mẽ về chất lượng, hiệu quả góp phần nâng cao chất lượng giảng dạy của đội ngũ giảng viên và trình độ quản lý cho đội ngũ cán bộ quản lý.

Hoạt động thanh tra chuyên môn đã có nhiều cố gắng trong công tác xây dựng kế hoạch thanh tra và hoàn thành các nội dung đã đề ra. Việc thanh tra hoạt động giảng dạy của giảng viên giúp cho giảng viên, cán bộ quản lý biết được mức độ thực hiện nhiệm vụ và trách nhiệm đối với công việc được giao, từ đó có nhìn nhận khách quan trong việc đánh giá giảng viên của mình;

Xây dựng được hệ thống giám sát tình hình giảng dạy của giảng viên và được cập nhật thường xuyên trên hệ thống; đồng thời xây dựng các tiêu chí đánh giá cụ thể từ đó có chế độ khen thưởng phù hợp.

Phòng Thanh tra Pháp chế đã thực hiện tốt chức năng, nhiệm vụ đó là tham mưu cho Hiệu trưởng thực hiện tốt hoạt động thanh tra nội bộ trong nhà trường phù hợp với từng đối tượng cụ thể; đồng thời giúp cho lãnh đạo Nhà trường tiếp nhận và xử lý các thông tin trong quản lý giảng viên.

Đội ngũ cán bộ thanh tra có phẩm chất đạo đức tốt, nhiệt tình, trách nhiệm có kỹ năng phân tích và giải quyết vấn đề kịp thời, hiệu quả.

2.1.2. Những tồn tại

Nhận thức của giảng viên, cán bộ quản lý về hoạt động thanh tra chuyên môn còn chưa đầy đủ.

Hệ thống văn bản quản lý nội bộ về hoạt động thanh tra chuyên môn chưa đồng bộ.

Thiếu cán bộ thanh tra chuyên trách; đội ngũ cán bộ thanh tra còn non trẻ chưa được đào tạo đúng về chuyên môn, nghiệp vụ; chưa có nhiều kinh nghiệm trong thực hiện nhiệm vụ.

Công tác xây dựng kế hoạch, tổ chức, chỉ đạo, kiểm tra thực hiện chưa thường xuyên; chưa có chiều sâu, còn nhiều tồn tại.

Chưa có chính sách thu hút, khuyến khích đối với cán bộ làm công tác thanh tra. Vì vậy, việc huy động các đối tượng tham gia vào lực lượng thanh tra còn hạn chế.

2.2. Một số biện pháp

2.2.1. Nâng cao nhận thức về hoạt động thanh tra chuyên môn cho cán bộ quản lý các cấp và giảng viên

trong trường

Hiệu trưởng Nhà trường chỉ đạo Phòng Thanh tra Pháp chế xây dựng kế hoạch tuyên truyền phổ biến các văn bản quy phạm pháp luật, các quy định của Nhà nước về thanh tra giáo dục, TTCM; Văn bản chỉ đạo của Bộ Giáo dục và Đào tạo, Trường Đại học Đồng Tháp; Văn bản quản lý nội bộ về hoạt động TTCM của trường thông qua các hình thức sau:

- Thông qua nguồn tài liệu, sách báo, văn bản pháp quy về thanh tra giáo dục;
- Thông qua các hội nghị, các lớp tập huấn, bồi dưỡng chuyên môn nghiệp vụ cho cán bộ quản lý các cấp và theo chuyên đề cho toàn thể cán bộ, viên chức, giảng viên trong trường nắm được vị trí, vai trò, nhiệm vụ công tác thanh tra giáo dục, TTCM;
- Thông qua các hoạt động thanh tra thực tế trong nhà trường;
- Thông qua các lớp tập huấn do Bộ Giáo dục và Đào tạo;
- Thông qua các phương tiện thông tin đại chúng, phát thanh, truyền hình;
- Thông qua việc chỉ đạo, kiểm tra, đôn đốc hoạt động TTCM của các đơn vị trong nhà trường.
- Thông qua việc cập nhật các văn bản, quy định về thanh tra trên website của đơn vị và của Nhà trường.

Tổ chức tuyên truyền rộng rãi đến toàn thể cán bộ, viên chức, giảng viên trong đơn vị nắm vững vị trí, vai trò, mục đích, nhiệm vụ của công tác thanh tra giáo dục nói chung và TTCM nói riêng; đặc biệt thanh tra hoạt động giảng dạy của giảng viên để giúp giảng viên đi đúng hướng và có cái nhìn khách quan, toàn diện về hoạt động TTCM; đồng thời giúp các nhà quản lý, giảng viên coi công tác TTCM là một việc làm tất yếu, thường xuyên, góp phần nâng cao chất lượng giáo dục.

2.2.2. Hoàn thiện các điều kiện pháp lý phục vụ công tác thanh tra chuyên môn của các đơn vị trong trường

Lấy ý kiến phản hồi từ cán bộ quản lý, giảng viên, lực lượng tham gia TTCM; tập hợp ý kiến, trình cấp trên để làm tốt công tác thanh tra trong trường.

Đánh giá hoạt động giảng dạy của giảng viên là một nội dung quan trọng của đánh giá giảng viên. Do đó, việc đánh giá phải bảo đảm tính chính xác, khách quan, công bằng về kết quả hoạt động giảng dạy của giảng viên.

Việc đánh giá giảng viên được tiếp cận từ nhiều góc độ khác nhau như: thanh tra tình hình giảng dạy của giảng viên; thanh tra công tác coi thi, chấm thi; thanh tra hồ sơ lên lớp giảng viên; thanh tra việc thực hiện quy chế chuyên môn;... tùy từng nội dung mà có thể bổ sung các tiêu chí cho phù hợp.

Tuy nhiên, bên cạnh các tiêu chí đánh giá thì việc lựa chọn các nguồn đánh giá và các công cụ đánh giá thích hợp cũng là một nội dung không kém phần quan trọng mà các nhà quản cũng cần quan tâm.

Tham mưu với Hiệu trưởng về việc thanh tra toàn diện nhà trường trên cơ sở các văn bản hướng dẫn, chỉ đạo của cấp có thẩm quyền về thanh tra giáo dục, từ đó cụ thể hóa và triển khai đến các đơn vị. Đây là một nội dung quan trọng nhằm thống nhất các tiêu chí đánh giá, xếp loại rất thiết thực và cần thiết, thực hiện được công việc này, công tác TTCM ở trường ĐH Đồng Tháp có cơ hội thực hiện tốt kế hoạch đề ra.

Thường xuyên tổ chức, chỉ đạo thực hiện các văn bản đã tham mưu một cách nghiêm túc, có hiệu quả. Việc tổ chức tuyên truyền và chỉ đạo thực hiện công tác thanh tra giáo dục trong nhà trường nhằm hướng những hoạt động này thực hiện theo đúng kế hoạch, đúng pháp luật và đảm bảo tính hiệu quả.

Lưu trữ, đánh giá tính khả thi của các văn bản, thu thập thông tin phản hồi để điều chỉnh, bổ sung cho phù hợp với tình hình đơn vị.

2.2.3. Bồi dưỡng kỹ năng thanh tra chuyên môn cho đội ngũ cán bộ làm công tác thanh tra chuyên môn

Tổng hợp, nghiên cứu các văn bản về công tác thanh tra giáo dục, TTCM; văn bản hướng dẫn thực hiện nhiệm vụ năm học; các quy định về coi thi, chấm thi; quy định về giáo trình, bài giảng; đổi mới phương pháp giảng dạy; ... để xây dựng kế hoạch bồi dưỡng kỹ năng TTCM cho đội ngũ cán bộ làm công tác TTCM của Phòng TTCM và tại các Khoa chuyên môn;

Tham mưu cho Hiệu trưởng xây dựng kế hoạch bồi dưỡng cho đội ngũ cán bộ làm công tác TTCM; lập kế hoạch cụ thể về nội dung, chương trình, thời gian, địa điểm và các điều kiện về tài chính, cơ sở vật chất phục vụ công tác bồi dưỡng trình Hiệu trưởng phê duyệt;

Thông báo cho các Khoa chuyên môn cử cán bộ tham gia bồi dưỡng kỹ năng TTCM và gửi danh sách về Phòng Thanh tra Pháp chế để tổng hợp trình Hiệu trưởng phê duyệt;

Tăng cường mở các lớp bồi dưỡng, tập huấn, chuyên đề về kỹ năng thanh tra cho đội ngũ cán bộ quản lý, cán bộ làm công tác thanh tra như: Kỹ năng phân tích hồ sơ chuyên môn, kỹ năng đánh giá hoạt động giảng dạy, kỹ năng thanh tra việc thực hiện kế hoạch đào tạo, kỹ năng giải quyết vấn đề....

Kỹ năng chuyên môn, nghiệp vụ là khả năng vận dụng những kinh nghiệm, kiến thức về chuyên môn, nghiệp vụ của cán bộ thanh tra vào thực tiễn thanh tra; phải được đào tạo và có những kỹ năng cơ bản để tham gia vào hoạt động quản lý, đồng thời phải có kỹ

năng chuyên sâu về lĩnh vực phù hợp với vị trí công tác; phải có kỹ năng pháp lý, am hiểu pháp luật và biết khai thác, sử dụng pháp luật trong công tác; phải có kỹ năng phân tích, tổng hợp, bao quát vấn đề; có khả năng tìm tòi, giải quyết công việc từ những vấn đề cơ bản, gốc rễ; phải luôn chủ động, linh hoạt trong công việc, có kỹ năng tổ chức công việc, tác nghiệp độc lập và làm việc theo nhóm một cách hiệu quả.

Kỹ năng giao tiếp, ứng xử để hoạt động thanh tra có hiệu quả thì thái độ, ứng xử của cán bộ thanh tra phải luôn chuẩn mực, luôn thể hiện sự bình tĩnh, tự chủ trong mọi tình huống, nhất là không được thể hiện thái độ trịnh thượng, quan cách hay nóng nảy, cáu gắt. Khi giao tiếp với đối tượng thanh tra, đòi hỏi người cán bộ thanh tra luôn phải biết tự kiềm chế, vừa thể hiện sự cởi mở, chân thành, thông cảm nhưng lại nghiêm túc, đúng mực.

Mời các giảng viên, chuyên gia, cán bộ có uy tín trong hoạt động thanh tra giáo dục, TTCM để giảng dạy theo từng nội dung, chuyên đề phù hợp với từng đối tượng, đáp ứng được các yêu cầu đề ra.

Sau mỗi đợt bồi dưỡng, tập huấn tiến hành đánh giá, tổng kết rút kinh nghiệm với từng nội dung, đối tượng cụ thể, từ đó có những biện pháp điều chỉnh cho phù hợp;

Cử cán bộ đi đào tạo, bồi dưỡng nghiệp vụ thanh tra tại các cơ sở giáo dục chuyên ngành có uy tín.

Xây dựng các tiêu chí đánh giá khen thưởng, kỷ luật rõ ràng để làm căn cứ, cơ sở để đánh giá cán bộ, viên chức hàng năm.

2.2.4. Tăng cường phương tiện, kỹ thuật phục vụ công tác thanh tra chuyên môn

Xây dựng kế hoạch về trang bị phương tiện, kỹ thuật trình Hiệu trưởng phê duyệt, trong đó xác định rõ các phương tiện, kỹ thuật phục vụ cho công tác TTCM bao gồm:

- Máy tính cá nhân;
- Máy ghi âm, chụp hình để phục vụ cho công tác TTCM;
- Hệ thống Camera tại các phòng học;
- Thẻ thanh tra, cập hồ sơ tài liệu, sổ công tác;
- Các văn bản pháp qui làm cơ sở pháp lý cho TTCM;
- Các loại hồ sơ, biểu mẫu phục vụ cho hoạt động TTCM;
- Hướng dẫn sử dụng các thiết bị khi cần thiết;

Xây dựng hệ thống cơ sở dữ liệu về hoạt động TTCM tới tất cả các đơn vị trong toàn trường làm cơ sở để thu thập số liệu, báo cáo hàng năm, đồng thời là căn cứ để xây dựng các tiêu chí kiểm tra, đánh giá năm học, cụ thể:

Cơ sở dữ liệu về hoạt động TTCM hệ thống thông

tin hỗ trợ đắc lực cho việc phát hiện và xử lý kịp thời các vi phạm về nội quy, quy chế, quy định trong hoạt động TTCM nhằm lưu trữ hồ sơ, chia sẻ và trao đổi thông tin về kết quả thanh tra, kiểm tra theo phân quyền cho từng đối tượng.

Có kế hoạch kinh phí chi tiết cho các hoạt động TTCM như: in ấn tài liệu; tổ chức hội nghị; tập huấn, bồi dưỡng chuyên môn nghiệp vụ; mua sắm trang thiết bị; xây dựng cơ sở dữ liệu, chi trả chế độ cho cán bộ thanh tra theo đúng quy định hiện hành.

Tạo điều kiện về thời gian cho cán bộ, giảng viên tại các khoa tham gia hoạt động TTCM.

Thực hiện tốt chế độ báo cáo theo quy định.

2.2.5. Tăng cường công tác thanh tra nội bộ của từng đơn vị/khoa chuyên môn

- Báo cáo kết quả thực hiện kế hoạch công tác TTCM theo năm học;

- Thống kê, tập hợp những kết luận, đánh giá công tác thanh, kiểm tra của các đoàn thanh tra, kiểm tra; phân loại, phân tích hồ sơ để nghiên cứu, xem xét, đánh giá và rút kinh nghiệm.

- Báo cáo kết quả thực hiện kế hoạch công tác TTCM theo năm học;

- Thống kê, tập hợp những kết luận, đánh giá công tác thanh, kiểm tra của các đoàn thanh tra, kiểm tra; phân loại, phân tích hồ sơ để nghiên cứu, xem xét, đánh giá và rút kinh nghiệm.

3. Kết luận

Các pháp pháp trên đây tồn tại trong mối quan hệ biện chứng với nhau, luôn có những tác động chi phối lẫn nhau trong một hệ thống trọn vẹn. Vì vậy, nếu thực hiện đồng bộ các biện pháp thì mới thúc đẩy và nâng cao chất lượng hoạt động thanh tra chuyên môn ở trường ĐH Đồng Tháp, góp phần tích cực trong việc nâng cao chất lượng đào tạo của Nhà trường.

Tài liệu tham khảo

1. Bộ Tư pháp (2006), *Từ điển Luật học*, NXB Khoa học xã hội, Hà Nội.
2. Chính phủ (2013), *Nghị định số 42/2013/NĐ-CP ngày 09/4/2013, Về tổ chức và hoạt động thanh tra giáo dục*, Hà Nội.
3. Trần Kiểm (2008), *Những vấn đề cơ bản của khoa học quản lý giáo dục*, NXB Đại học Sư phạm, Hà Nội.
4. Quốc hội (2019), *Luật Giáo dục 2019*, NXB Chính trị Quốc gia, Hà Nội.
5. Quốc hội (2012), *Luật Giáo dục Đại học 2012*, NXB Chính trị Quốc gia, Hà Nội.
6. Quốc hội (2010), *Luật thanh tra 2010*, NXB Chính trị Quốc gia, Hà Nội.
7. Viện ngôn ngữ Việt Nam(2015), *Từ điển Tiếng Việt*, NXB Khoa học xã hội, Hà Nội.